

Blad ligt ter raadpleging en lezing op de leestafels der Oost- en West-Indische Mailbooten en der voornaamste Sociëteiten, Hotels, Café's en Leesinrichtingen, zoowel hier te lande als in Oost- en West-Indië.

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING

OOST EN WEST

„Het Koloniaal belang is een algemeen Nederlandsch belang“.

Gericht door Kolonel E. V. L. van Zuylen, 21 Maart 1900.

KANTOREN:

HOOFDBESTUUR. HEULSTRAAT 17, DEN HAAG
RICHTINGSDIENST TELEF. 4519. POSTGIRO 114574

ADMINISTRATIE VAN HET „KOLONIAAL WEEKBLAD“
HEULSTRAAT 17, DEN HAAG. - TELEFOON 14519. - POSTGIRO 14574

Voor Administratie en Verandering van Woonplaats wende men zich in Nederl. tot den Administr.: HEULSTRAAT 17, Tel. 14519. Postgiro 14574, in Ned.-Indië tot den Hoofdvertegenw. te SOEMENEP (Madoera) Mr. K. FAUSER. Voor Advertentiën tot de DRUKKERIJ TEN HAGEN, NOBELSTRAAT 20. Tel. Interc. 11987*. Postgiro No. 17260, beiden DEN HAAG.

MEDEDEELINGEN of INGEZONDEN STUKKEN

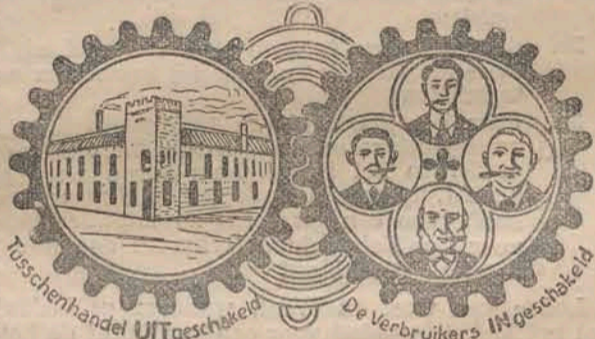
moeten worden geadresseerd en gezonden aan de Redactie,

HEULSTRAAT 17, DEN HAAG.

Fa. Wed. A. VAN GEMERT & Zn. - Havana-Sigarenfabrieken-BEST (N.=Br.), Holland

EENIG ADRES VOOR LEVERING VAN SIGAREN RECHTSTREEKS AAN PARTICULIEREN

Het succes, dat wij reeds jaren hier in Holland hadden door onze sigaren rechtstreeks te verkoopen aan de Verbruikers en dat wij door onze aanbiedingen hier in Holland dikwijls ook vele bestellingen ontvingen voor het leveren van sigaren aan familieleden of bekenden in Ned.-Indië, hebben ons op het gebrachte aan de Particuliere Adressen in Ned.-Indië op dezelfde wijze onze offerte in te zenden, als wij in Holland doen. Onze Afnemers zijn overtuigd, dat de sigaren, welke door ons tegen fabrieksprijzen worden afgeleverd, zeer concurrerend zijn, daar elke tusschenhandel wordt uitgeschakeld en de winsten, welke de tusschenhandel zou maken, den verbruiker ten goede komen, bedragen voor Holland 25 à 30 %.

zelf z'n sigaren rechtstreeks gaat importeeren. Door Uwe benoemde sigaren rechtstreeks van onze fabriek te betrekken, zult U zich minstens 40 pCt. bevoordeelen. Wij raden U daarom aan een proef te nemen met ons fabrikaat en zijn wij ervan overtuigd, dat U geregeld afnemer van onze sigaren zult worden.

Blijvende relaties te winnen is ons doel en garandeeren wij U steeds prompte bediening en onovertroffen kwaliteit.

Tracht steeds met Uwe Vrienden en Kennissen eventueele bestellingen te combineeren om aanspraak te kunnen maken op punt 2 onzer leveringsvoorwaarden waardoor U 7 pCt. korting kunt genieten van het factuurbedrag.

VRAAGT ONZE GEILLUSTREERDE PRIJSCOURANT No. 4, WELKE GRATIS EN FRANCO WORDT TOEGEZONDEN

HOUD: Een verzoek aan de Leden van „Oost en West“. — Eigenaardige Kerkelijke toestanden in de Molukken, ten tijde van de O.-I. Compagnie. — Een praatje over Borneo-diamanten. — Van Week tot Week. — Persoverzicht uit de Ind. Bladen en Tijdschriften: Uit de Eur. Pers. Uit de Ind. Pers. Uit de Chin. Pers. — Literatuur-Overzicht. — Suriname. — Caracao. — Uit den Verren Vreemde. — Mededeelingen. — Mutaties van 18 tot 25 Juni 1924.

Old England

NIJMAN & PHILIPS
LADIES' AND GENTLEMEN'S TAILORS
COOLSINGEL 129 — — — ROTTERDAM

INDISCHE UITRUSTINGEN
VOORDEELIGST ADRES:
AU BON MARCHÉ
A. DE VRIES & ZONEN
AMSTERDAM
ROTTERDAM
DEN HAAG
UTRECHT
BAARN

Tandarts Dr. A. KERVEL
Frederik Hendriklaan 45
DEN HAAG — TELEF. 50122
Spreekuur 9-3
Belangrijk verlaagd Tarief bij contante betaling.

ERNEST CASSUTTO TANDARTS
(Lid van de Vereeniging „Oost en West“)
Prins Mauritsplein 3
(Vroeger Fred. Hendriklaan)
Spreekuur alle werkdagen van 9-11 en 1-3
Telefoon 50061

MIMONTA. Middenstandsinstituut voor Mond- en Tandheelk.
Onder leiding van Dr. A. KERVEL en G. KRUIJS, Mond- en Tandartsen
Valkenboschplein 17 Tel. 32728
Spreekuur 9-4. Ma., Wo. en Vrijd. ook v. 6-8
Lage tarieven. Spec. v. Ziekfondsleden

BEZUIDENHOUT-GARAGE
Telefoon 70344
Luxe Auto Verhuur-Inrichting
Nette Bediening - Taxi Prijzen
Bezuidenhout 42

A.H.I.T.

Het ALGEMEEN HAAGSCH INSTITUUT VOOR TANDHEELKUNDE (A.H.I.T.) te 's-Gravenhage Piet Heinstraat 2a, Telefoon 34580, is onweerlegbaar de meest moderne en beste inrichting in Europa voor de behandeling van mond- en tandziekten. De behandeling geschiedt uitsluitend door bekwame tandartsen-specialisten, onder leiding van tandarts Alex Mertens. Lage Tarieven. De gedrukte tarieven zijn kosteloos aan het Instituut verkrijgbaar, hetwelk geopend is alle werkdagen van des morgens 8.30 uur tot des avonds 10 uur, behalve van 6-7 uur. Zondagsmorgens van 10-12 uur.

NATUUR WOLLEN ONDERGOEDEREN
VAN
Jansen & Tilanus
FRIEZENVEEN
Verkrijgbaar in alle qualiteiten en maten bij
ISERIEF & Co Magazijn „de Prijslijst”
DEN HAAG.
Veenestr. 16-18. Valeriusstr. 29.
Prijscourant op aanvraag gratis.

BESCHIKBAAR.

Waar dineert en luncht gij **goed en goedkoop?**
RESTAURANT BAZARSTRAAT
Bazarstraat 5-7 Den Haag
bij het Vredespaleis en de Scheveningsche Boschjes
is het eenige adres in Den Haag, waar U kunt Lunchen
vanaf f 0.75 en Dineeren vanaf f 1.-.
Restaurant à la Carte den geheelen dag. Gebruik van
dranken niet verplichtend. Geen fooien.
Aanbevelend, O. F. DE VRIES

BESCHIKBAAR.

Schoenenmagazijn H. B. M. WEIJERS
164 VAN SPEJKSTRAAT 164
Ontvangen de nieuwste modellen
Linnen Schoenen in bruin, wit en zwart,
f 4.50.
Gymnastiekschoenen in alle maten van
f 1.25 af.
Reispantoffeltjes in alle kleuren à f 0.85.
PRIMA KWALITEIT - LAGE PRIJZEN.
Speciaal adres voor verzending naar de Tropen.
164 VAN SPEJKSTRAAT 164
TUSSCHEN VAN DIEMENSTR. EN TASMANSTRAAT

BESCHIKBAAR.

Bad- en Zweminrichting „DE REGENTES”
Telefoon 32739 Postrekening 69868
Weimarstraat 63, Den Haag.
In de onmiddellijke nabijheid van de Electr. tramlijnen
3, 5, 12 en de Stoomtram H. S. M.

Moderne inrichting, voldoende aan
de hoogste eischen van hygiëne
en comfort voor de bezoekers.

Zwembaden - Kuipbaden - Douchebaden
Zwemabonnementen en Couponboekjes voor 50 Kuip-
of Douchebaden op voordeelige voorwaarden.
Op verlangen Zout-, Zee-, en Dennenloofbaden.

Het aanbevolen adres
voor COMPLETE MEUBILEERING is het
Meubelhuis „Conrad”
Laan van Meerdervoort 220 - Tel. 35650
hoek Conradkade

Een verzoek aan de Leden van „Oost en West”.

De N. V. Drukkerij v.h. T. C. B. Ten Hagen te 's-Gravenhage, drukker van het Koloniaal Weekblad, vraagt de medewerking van het Dagelijksch Bestuur der Vereeniging om te trachten de advertentiën in ons orgaan te doen toenemen. Genoemde firma heeft ons aangetoond dat, wil de exploitatie van het K. W. op den bestaanden voet kunnen worden voortgezet, een uitbreiding der advertentie-kolommen een eerste vereischte is.

Waar het Dag. Best. er van overtuigd is dat de uitgave van het blad bij Ten Hagen in goede handen berust, blijvende o.a. uit de voortreffelijke typographische verzorging, doet het langs dezen weg een beroep op de leden van O. en W., om die firma zooveel mogelijk te steunen bij haar pogingen om tot een loonnende exploitatie te geraken.

Men zal hiertoe kunnen medewerken:

10. door neringdoenden, handeldrijvenden en andere zakenmensen te wijzen op het nut van adverteeren in het Kol. Weekblad, dat immers in een zeer groote oplage verschijnt en door een koopkrachtig publiek gelezen wordt;
20. door inkoop te doen bij in het blad adverteerende firma's en deze bij kennissen aan te bevelen;
30. door het plaatsen van familieberichten in advertentievorm, een denkbeeld dat reeds eerder in het K. W. naar voren werd gebracht. In verschillende vereenigingsorganen heeft men een geregelde advertentierubriek voor familieberichten. Waarom dan niet in het Kol. Weekblad?

Leden van Oost en West, wanneer ge bedenkt dat het Kol. Weekblad voor een goed deel de band vormt welke onze organisatie bijeen houdt, zult ge met ons van meening zijn dat aan het verzoek van de firma Ten Hagen zooveel mogelijk moet worden voldaan. En met een weinig goeden wil, kan hier veel bereikt worden.

Het Dagelijksch Bestuur.

Eigenaardige Kerkelijke toestanden in de Molukken, ten tijde van de O.-I. Compagnie.

Door M. Ch. VAN ROUVEROY VAN NIEUWAAL.

Het doel, waarmede de Oost-Indische Compagnie werd opgericht, was natuurlijk handel te drijven. Maar, daarbij werden de geestelijke, althans de godsdienstige belangen van hare dienaren en van de inboorlingen, waarmede zij in aanraking kwamen, niet uit het oog verloren. Heel veel resultaat werd er echter over het algemeen niet bereikt op het gebied der kerstening, ten minste niet in de Molukken, en dat kon trouwens niet anders. Ten eerste toch stonden de godsdienstenaren op een niet al te hoog peil; immers velen daarvan werden gerecruteerd uit kringen van maar zeer matig ontwikkelde en bevoegde menschen. Men behielp zich op vele plaatsen met wat men krijgen kon. Dan moeten wij niet vergeten, dat, wat in die dagen uit het moederland, of daarbuiten, naar Indië ging, om daar in dienst van de Compagnie of als particulier een bestaan te zoeken, grootendeels niet behoorde tot de „room” van het volk. Op zulke menschen had prediking begrijpelijkerwijze maar weinig vat; er waren heel wat ruwe klanten en „oolijke kennekijkers” onder, die braaf maling hadden aan kerk en godsdienstleeraren. Proselieten maken onder de inboorlingen ging ook niet al te best, deels door de onbevoegdheid en ongeschiktheid van de predikers,

HET VAN OUDS BEKENDSTAANDE MUZIEKHUIS „TENZER”
PAUL KRUGERLAAN 114
Gramophoons in alle prijzen vanaf f 15.—
Gramofoonplaten vanaf f 1.50
Reparatie-inrichting voor alle soorten muziekinstrumenten
VERZENDING NAAR OOST EN WEST

Mede-Oprichter(es) gezocht
met 15 Mille, event. administratieve leiding of financieele deelname, voor productieve met internationaal afzetgebied (speciaal in Indië), minimum winstmarge 50 pCt.
Br. no. 2123, Boekhandel VAN ANDEL, Weimarstraat 16A, Den Haag.

deels ook doordat deze soms de landstaal machtig waren.
Ten slotte werd van de zijde der plaatselijke machthebbers lang niet altijd medewerking gevonden; daaronder waren er die zich zeer onbevredigd voelden in een leventje van vrije en vrolijke Frans, en die op vertrouwelijk voet leefden Venus en Bacchus. Zij vonden het natuurlijk plezierig, wanneer geestelijke heeren hun gezagen en dit afkeurden, en werkten dezen tegen, dan zich tot eene zedige levenswijze te bekeeren. En daar Batavia ver weg lag en de meenschapsmiddelen tussehen den zetel van centrale gezag en zoo'n uithoek schaarsch en tijd in beslag nemend waren, heerschten de rende ambtenaren daar als koninkjes, en met geestelijken heeren is het toch altijd slecht kersen eten! En ander maakte dat de taak der godsdienstheeren geene sinecure mocht heeten.

Hoe de kerkelijke toestanden in de Molukken waren in de jaren vóór 1621, daarvan konden bij Valentijn niets vinden. Alleen dit, dat men behielp met ziekenbezoekers en een paar predikanten, die daar „lagen” (wij zouden nu zeggen „stonden”). Men nam daarvoor liefst ongehuisde men meende nam, dat eene Hollandsche vrouw daar niet „seneng” zou gevoelen; een standpunt, kwalijk op den duur kon worden volgehouden; maal moest het er toch wel toe komen, dat een vrouwelijke element onder de „Blandia's” in maatschappij eene plaats zoude krijgen.

In 1626 werd de eerste, heusche, predikant gezonden, een zekere Georgius Candidus, voor geestelijke waarlijk geen slechte naam. Het is ook wel dat de drager dien naam eer heeft gedaan, maar dit was niet naar den zin van toenmaligen gouverneur le Febre. Deze maakte den eerwaarde korte wetten en zond hem een brief naar Batavia terug. En geen wonder! Het kon naat, waarmede de gouverneur zich best kon eenigen, vond in den dominé een fel bestrijder, was al aanleiding gegend om hem als „Australiër” te loozen. Maar de gouverneur liet hem daarenboven allerlei beschuldigingen ten o.a. zoude onze predikant geweigerd hebben personen als ouderlingen te erkennen. Uit weerschrift, dat Candidus te Batavia opstelde, echter dat op de voorgedragen ouderlingen heel te zeggen viel; een ervan stond zelfs algemeen bekend als speler en dronkaard! Een andere beschuldiging was, dat de dominé tot oproer had aangehit onder de Mardijkers *) en hen tot desertie opgestookt. Het eerste bleek een leugen te zijn; het deserteeren betreft, dit was een feit, want evenwel de predikant totaal onschuldig was, was te wijten aan een mal praatje, volgens het iedereen, die in concubinaat leefde, en dit was gaan niet in een wettig huwelijk wilde omzamen in een ton of zak gestopt en zóó in 't water geworpen worden zoude.

De zaak was heel eenvoudig! maar natuurlijk fantaseerd.

Strijdvaardig als de geestelijke heeren in die dagen vaak waren, deed Candidus, van zijn een weinig fraai boekje open over den gouverneur. Daaruit bleek o.a. dat de laatste zich hevig geïnteresseerd had tegen des dominé's strijd tegen de protestanten. En dat de gouverneur niets op had met alles wat kerk en de godsdienst betrof valt op te maken, de wijze waarover hij zich daarover uitliet, Candidus haalt een door le Febre gebezigde uitdrukking betreffende den Kerkeraad aan, die in onze allerplatst klinkt, en we hier niet wagen te citeren. Maar men was in die tijden naïef en noot dingen bij hunnen naam.

Intusschen, dominé Candidus had met zijn

*) Mardijkers (van Mardahka = vrije lieden) waren afstammelingen van slaven, die zich in gevechten met Portugeezen zóó wakker hadden gedragen, dat zij gelaten en tot één korps bijeengevoegd werden, en werden er ook vrij-geboren inlanders in opgenomen.

TOEPOEL's Modelschoen
Joh. Camphuysstr. 165-67 (Bezuidenhout) DEN HAAG
BOKSEN, JUJITSU, ONTVETTING
VERSTERKING, TRAINING voor sport
Dames en Heeren. LAGE PRIJZEN
Warme en koude Kuip- en Stortbaden. Alle lessen
P. M. C. TOEPOEL, Oud-Amateur-Kampioen van Nederland
Gediplomeerd Leeraar N. B. B.

Maison H. HOEK - Den Haag
OBRECHTSTRAAT 295
Heeren- en Dameskleermaker
 Atelier voor Repareeren, Keeren
 en Moderniseeren van alle Kleeren
Billijke Prijzen a Prima Stoffen

...schrift succes en werd door de hooge heeren
 Batavia gerehabiliteerd. Hij zoude naar Ternate
 worden gezonden, maar zijn vertrek werd uitgesteld,
 hem niet zoo spoedig weer bloot te stellen aan
 plagerijen van le Febre. Men begreep dat deze
 dominee zijn verweer zoude betaald zetten, en
 renhoven was men van plan den gouverneur der
 Molukken van zijn ambt te onthefven. De opper-
 landvoogd toch was lang niet gesticht over het op-
 geven van zijn vertegenwoordiger in die verre ge-
 eiten, en was zelfs van oordeel dat deze straf ver-
 de. Maar noch van de onthefving, noch van
 de straf kwam iets: om redenen van prestige kon
 opperlandvoogd niet tot zulke drastische maat-
 en besluiten, ter wille van een eenvoudige
 dikant — eene opvatting die in Indië burgerrecht
 — en zoo werd de arme domineé opnieuw
 de Molukken gezonden, maar nu wat verder
 de buurt van zijn belager.

Het spreekt wel van zelf, dat, waar de geweste-
 gouverneur zoo weinig sympathiek, ja, eerder
 dig stond, tegenover geestelijke herders, de
 andere goden deze laatste evenmin welgezind
 en. De „Krankenbezoeker” op Batjan was over
 bestuursambtenaren niet te spreken: want er
 velen „die men den godsdienst openlijk den
 dreven”.

Waarlijk, de geestelijke heeren waren in die
 ken niet voor hun plezier uit. 't Was er „vech-
 tegen de bierkaai”. Werd er kerk gehouden,
 bestond de kudde uit een paar Hollanders en
 troepje inboorlingen met hunne kinderen. Of
 ruine gedeelte van de kudde veel stichting op-
 valt sterk te betwijfelen, op grond van den
 arabelen toestand van het onderwijs, dat
 deels in handen van inlandsehe onderwijzers

...ger was het op Makjan gesteld: 't was daar
 zeer vrijgevochten boeltje. De hoogste bewinds-
 „hield” het met des „konings” zuster; de
 koopman ging zeer intiem om met „een van
 vernaamste dochters”; zijn plaatsvervanger was
 van vertrouwelijk met „een van 's konings wijven
 naaste bloedverwanten”. Een allerfideelst huis-
 dentje! Voor de zieleherders om er wanhopig
 te worden; want het laat zich bevroeden, dat,
 wij de autoriteiten zoo'n mooi voorbeeld gaven,
 toestand onder de personen van lageren rang
 minder fraai waren!

...zaam op ditzelfde gebied is een verslag, dat
 een zekeren predikant, Jacobus Montanus
 had aangebracht, over eene door hem in 1675 onder-
 inspectie vanuit Ambon, naar de omlig-
 e eilanden.

Op Ochi preekte hij voor een gehoor bestaande
 en Corporaal, een Bosschier en 9 Schilder-
 (vermoedelijk soldaten die op schildwacht
 staan). Hij bevond dat „het Gebedenboek,
 ruit hij hoi en gras een Gebedeken voorgelezen
 ed, en een oud, beschimmeld Huispostil in een
 nek met spinnewebben bezet, ter neergelegd” was.
 ze boeken werden gebruikt bij de onderlinge
 dienstoefeningen, wanneer er geen geestelijken
 plantse waren. Onder de militairen bestond voor
 de bijeenkomsten, naar het schijnt, weinig geest-
 ige domineé verklaart althans dat „zommige
 dienstzonen zochten deze bijna uitgestorven
 dienstoefeningen, met blaauwe leugenen te ver-
 vullen”. (Vermoedelijk een synoniem voor ons
 „bijbelen”). Maar dit was het ergste nog niet,
 en, zoo vertelt onze domineé, „zommigen, waar-
 der de opperofficier was, zeiden, dat de Gebeden-
 een soldaat voorgelezen) in veler ooren meer
 kome: soldaten in die tijden, waren ruwe klan-
 die kerkcheid was zeker geen opvallend zwak
 nne menschen, en al was vechten een kolfje naar
 geene hand, voor het voorlezen van gebeden zullen
 geene passie hebben gevoeld!

Onze inspecteerende eerwaarde gaf toch den
 goed niet op om deze ruige gasten in het goede
 voor te leiden; hij wist er wel raad op: „dwingt
 en om in te gaan” leek hem wel den geschiktsten

M. DIJKERMAN
 LAARZENMAKER, DEN HAAG
Levert op elk gebied SCHOEISEL naar maat
 In Modellen, Kwaliteit en Prijs concu- 20
 reerend met de beste buitenlandse huizen.
Fred. Hendriklaan 198 Tel. 51384

weg; kon het niet goedschiks, dan maar kwaad-
 schiks. Hij vermeent dat deze „ijzerharde harten,
 mochten ze niet voor vermaningen toegankelijk zijn,
 door gevoeliger (?) argumenten eerst tot redelijk-
 heid gedreven en daarna tot Godvruchtigheid be-
 wogen” behoorden te worden. Dat de christenheid
 eene aanwinst op die wijze verkregen, bezwaarlijk
 als eene bate zoude kunnen gevoelen laat hem blijk-
 baar koud; de quantiteit woog bij hem zeker meer
 dan de qualiteit.

Op Batjan deed hij niet minder droeve ervaring
 op. Daar was de godsdienstige leiding toevertrouwd
 aan den „sergeant” en den „schoolmeester”; geen
 wonder dat ook hier het peil der moraliteit wel wat
 verhooging kon velen. Maar nu is de domineé van
 oordeel dat de verbetering langzaam aan ter hand
 genomen diende te worden. Want „door het al te
 grote aandringen tot de Gebedenoefening, krijgt
 dezelve geen kleinen krack”. Dit klinkt heel wat
 verstandiger dan zijne zoeven genoemde stelling!

Die oefeningen bestonden in hoofdzaak in het
 opdreunen van uit een vragenboek geleerde ant-
 woorden voor den schoolmeester; dit geschiedde
 „met een stem, die als binnen de tanden en lippen
 gekluisterd is.” Heel veel stichting zal ook van die
 bijeenkomsten wel niet zijn uitgegaan.

't Waren voor den volijverigen predikant inder-
 daad geene aanmoedigende ondervindingen, die hij
 opdeed. Maar aan den anderen kant dient er op te
 worden gewezen, dat bij de geringe geestdrift voor
 de godsdienst oefeningen slechts weinig te verwach-
 ten was van de menschen, die er mede belast waren,
 want de „Edele” compagnie was niet scheutig met
 hunne bezoldigingen. Zoo trok de schoolmeester op
 Makjan voor zijn dubbele functie slechts „16 Gul-
 dens en 2 slegte Ropijen”; de voorlezer, een sol-
 daat (!) ontving „benevens zijne soldaten gagie, 13
 Schellingen”. Voor zulke povere sommetjes kon niet
 veel toewijding verwacht worden; daarenboven was
 men, bij de geringe keus, aangewezen op wat er ter
 plaats te krijgen was. Daardoor was men wel eens
 genoodzaakt bij minder geschikte elementen wat
 door de vingers te zien; men dacht dan: „ik y a des
 accomodemens, même avec le ciel”. Zoo kon het
 gebeuren dat iemand tot schoolmeester werd aan-
 gesteld „nadat hij over zijne wulpheid zal bestraft
 zijn”. De gunstige invloed op zijne leerlingen en
 zijne gemeentenaren kon wel niet anders dan pro-
 blematisch geweest zijn; de kans dat zoo iemand het
 op den duur prettiger zou vinden om „wulps” te
 wezen, lijkt ons verre van denkbeeldig.

Op Tidore vindt Montanus een „corporaal” met 4
 soldaten. Een hunner trad op als voorlezer, en ont-
 ving als zoodanig 5 schellingen, maar, merkt onze
 eerwaarde vrij lakoniek op „dees betaling ophou-
 dende, zo houd ook de Godsdienst op”. Eene variant
 op: „point d'argent, point de suisses.”

Op Menado treft de inspecteur eenigszins gun-
 stiger toestanden aan: ten minste, de vragen-en-ant-
 woorden-methode geeft hier wat meer resultaat. Hij
 vermeent hier dat men door „vermaan- en onder-
 wijs-redenen” meer uitwerkt, dan met „uitleggingen
 van diepzinnige teksten, of met Predikatiën, die als
 met stapels van schriftuurplaatsen zijn opgepropt”,
 eene opvatting die blijk geeft van 's mans gezond
 verstand, en waarvoor ook thans nog onder onze
 predikanten plaats is.

Over „das Militär” is de domineé minder goed te
 spreken: niet alleen klopt de religieuze ader bij deze
 menschen maar zwakjes, maar zij staan daaren-
 boven onder den invloed van „overvloedige boom-
 dranken” en van „gevaarlijke sagueerstromen”.

Wij zien dus dat het er in die dagen in de Moluk-
 ken op kerkelijk gebied alles behalve rooskleurig
 uitzag.

Gelukkig is daarin in latere jaren eene aanzien-
 lijke verbetering gekomen: wij weten dat juist daár
 tegenwoordig een overgroot aantal inlanders den
 christelijken godsdienst belijden, en daarvan trouwe
 en overtuigde aanhangers zijn.

Nieuwe „BERRY” Modellen

Fantasie Riemschoentjes

Lak.	f 16.50
Glacé.	f 16.50
Suède.	f 17.50
Goudleer.	f 17.50
Satijn.	f 16.00
Brocaat.	f 18.50

Vraagt onze Indische
 Catalogus met 84 photo's
 onze nieuwe modellen

Referentiën van
 honderden Indische
 Families ter inzage

H. HESSELS & ZON
Piet Heinstraat 115 Den Haag

EERSTE

NEDERLANDSCHE MAATSCHAPPIJ

„AURORA”

Koningsplein 1

's-Gravenhage

Uitgifte eener 3 pCt. Premie Obligatie
 Leening met diverse Winstkansen.

Vraagt Prospectus: rechtstreeks
 aan de Maatschappij of Hoofdver-
 tegenwoordigers.

Waar niet vertegenwoordigd:
 Actieve Hoofdagenten gevraagd.

Piano- en Orgelhandel „De Huisvriend”

Groot Hertoginnelaan 136 Nieuwe Rijn 49
 DEN HAAG. LEIDEN.

NIEUWE DUITSCHE PIANO . f 550.-
 5 jaar garantie, gepantserd raam.

NIEUW SALONORGEL, 11 reg. f 225.-
 Grote keuze, lage prijzen. Speciaal ingericht
 voor verzending naar Indië.

Levering van Piano's en Orgels in huur en huurkoop.

J. J. STOLTENHOF Jr.

P. B. VAN MOORSEL & Co

Kerkplein 11-12, naast het Hoofdpostkantoor.
 Torenstraat 5-6 - Telefoon 12898 - Den Haag

DIVAN met ver-
 steelbaar
 hoofd,
 Gobelin overtrek à **f 27.-**

f 27.-

**Goedkoopst adres voor het meubi-
 leeren en stoffeeren van woningen**

is hot, in welk merk gij rijdt, als gij een taxi neemt om even naar het station te gaan. Maar schaft
 gij U een auto aan voor eigen gebruik om duurzaam genoeg van te hebben, neemt dan een

BUICK, DE GERUISCHLOOZE ELEGANTE
AMERIKAANSCH WAGEN
MET REMMEN OP DE VIER WIELEN
 Vertegenw. voor DEN HAAG, WASSENAAR,
 VOORBURG, RIJSWIJK en SCHEVENINGEN

Firma J. E. VAN MAASDIJK & Co. - Boschlaan 2 tegenover 1ste - Telefoon 70144
 v. d. Boschstr.

De nieuwste mode

WHIPCORD

naar maat

f 84.-

C. H. ERNENS

VALERIUSSTRAAT, DEN HAAG
hoek Danckertstraat
TELEPH. 34836

Vraagt onze
uitgebreide STALEN-COLLECTIE
Uitgebreide collectie
HEERENMODE-ARTIKELEN

Dames!

Bij aankomst en vertrek, moet U het adres weten van:

Het Goedkoopste Modehuis
21 Weimarstraat 21

(bij de Suezkade)

Daar vindt U de grootste sortering DAMESHOEDEN,
BLOEMEN, LINTEN, GAZEN, VORMEN, STROO-
GALONS, LAITON, ESPATRIE en verder alle be-
nodigdheden om Uw eigen hoed te maken.
Dus Uw adres is:

Weimarstraat 21, bij de Suezkade

DEN HAAG BRANDEL ROTTERDAM

Rij-Onderricht
Pensionstallen
Handel in Luxe Paarden

Duinstr. 6 : Tel. 50016
... SCHEVENINGEN ...

VERZAMELAARS

Zij, die Kunstvoorwerpen willen ver-
kopen of hunne verzameling wenschen
te completeeren, worden attent ge-
maakt op de rubriek Vraag en Aanbod
in het Maandblad

NEDERLANDSCH-INDIË
OUD EN NIEUW

Prijs f 2.50 per annonce van ten
hoogste vijf regels. Ter kennismaking
wordt op aanvraag gratis een nummer
van ons Maandblad toegezonden

NOBELSTRAAT 20 TEL. 11987*

DEN HAAG

Bilthoven.

Landhuisje, 2 Kamers, Keuken, W.C., Kel-
derkast, Bergplaats, 4 Slaapk., Badk. (compl.),
vaste Waschtafels, Gas, Electr., Waterleiding,
Schoor, 675 c.A. grond, f 9750.-

Ook gemeubileerd te koop.

Br. No. 220L Bur. v. d. Bl. Nobelstr. 20, Haag.

Een praatje over Borneo-diamanten.*)

Tot dusverre is Borneo het eenige eiland in Ned.
Indië, waar diamant wordt aangetroffen en wel in
enkele gedeelten der Westerafdeeling (aan de Lan-
dak en Sekajamrivieren) en in het Z.O. deel (de
afdeeling Martapoera en de naar het O. aangren-
zende landschappen Koesan en Batoe Liljin der
Tanah-Boemboelanden).

Reeds van ouds zijn de diamanten van Borneo
bekend geweest, als kunnende wedijveren met die
van Britsch-Indië en Brazilië. Zij werden wegens
glans, zuiverheid en sterke lichtbreking — vooral
die van Martapoera — zoo hoog geschat, dat vóór
den oorlog het misbruik zelfs ingeslopen was om
Kaapsche steenen van minder waarde daarheen te
zenden, teneinde als Martapoera-diamant weder te
worden uitgevoerd. Dit misbruik schaafde natuur-
lijk het vertrouwen in de echtheid der Martapoera-
diamanten.

Zeer groote steenen schijnen betrekkelijk weinig
op Borneo gevonden te zijn, enkele zijn bekend ge-
worden als de *Danau Radja* (vorstelijk meer) van
367 karaat (1 karaat is = 200 m.G. in gewicht), de
Segina van 70 karaat, beiden in het bezit van den
Panembahan van Matan, een derde van 54 karaat
in 1686 door den Vorst van Landak aan den Koning
van Bantam geschonken en een diamant van 77
karaat, vóór 1850 nabij Tyampaka in Martapoera
gevonden aan den Sultan van Bandjermasin toebe-
hoorend, die den ontdekker uit louter blijdschap
eerst het verstand en later het leven moet gekost
hebben. Verder zijn enkele steenen van 10—25
karaat bekend geworden, o.a. in 1865 een steen van
25 karaat in Martapoera en in 1910 een van 24
karaat in de Landak-rivier.

Over den *Danau-Radja* zullen wij het straks
nader hebben.

In den eersten tijd van het verkeer der O.-I. Com-
pagnie met Borneo bepaalde dit zich tot de West-
kust, waar Landak de diamanten leverde, eerst om-
streeks 1700 werden ook steenen van de Zuidkust
uitgevoerd, waartoe de Compagnie contracten sloot
met den Sultan van Bandjermasin. Sedert de vestig-
ing op de Westkust van de Chineesche Kolonisten
bewerkten deze, in stede van zooals vroeger de in-
boorlingen, de diamantmijnen, doch met het verval
der O.-I. Compagnie verminderde de vraag naar
diamanten, waardoor de mijnen geen middel van
bestaan meer opleverend, schier geheel werden ver-
waarloosd.

De hoeveelheid diamant, die door de Compagnie
van de Westkust is uitgevoerd, moet aanzienlijk zijn
geweest, hoofdzakelijk waren het in den aanvang de
diamanten van Landak. Men meent, dat de naam
Landak (stekelvarken) eene zinspeling is op het
gedurig wroeten in de aarde, dat van ouds de voor-
naamste bezigheid der inwoners heeft uitgemaakt.
Raffles schrijft ergens: „dat weinig hoven van
„Europa wellicht op een schitterender tentoonsprei-
„ding van diamanten konden roemen dan in de
„voorspoedige dagen der Compagnie gewoon was
„onder de dames in Batavia, welke plaats toen de
„voornamste en eenige markt was aan de diamant-
„mijnen van Borneo geopend.”

Bij het herstel van het Nederlandsch gezag was
de diamantgraverij grootendeels verlopen en hoe-
wel de Indische Regeering pogingen heeft aange-
wend om de vervallen industrie op te beuren en die

*) Geraadpleegde bronnen:

Artikel „De diamant” in T. N. L., jaargang III, deel I,
April 1840 van W. L. Ritter; Borneo's Westerafdeeling
Deel I 1854 van P. J. Veth; Artikel „De groote diamant
of Danau Radja van Matan in de W.-afdeeling, door
mijnningenieur R. Everwijn in Jaarboek Mijnwezen 1873,
Deel I; Artikel Diamant van Wing Easton in de Ency-
clopaedie van N.-I., April 1915; Artikel Diamanten op
Borneo van Dr. J. Rueb in Econ. Stat. Berichten 1917;
Voordracht, de Borneodiamant, haar voorkomen, win-
ning en bewerking door L. M. Krol op 11 Juni 1918,
opgenomen in de Ingenieur 1919, blz. 707.

Maison REGENTES
Regentessel. 118 Den Haag

Speciaal in Kousen

LINGERIE CONFECTIE PARFUMERIE
Ziet onze Reclame-Peignoir f 6.95 in 24 uur gemaakt. Het
maken van alle soorten Theepoppen, ook veranderen. Wij
geven voor de Pinksterweek als reclame 3 paar Kousen
voor f 1.-. Onze Fransche afgepaste Voile met rand 68 cent

GEZUSTERS PLATTEE

Gediplomeerde Coupeuses

Atelier voor het maken van Avonturen-
en Wandel-Costumes

OBRECHTSTRAAT 550 :: 'S-GRAVENHAGE

in eigen beheer te nemen, gaven deze geene be-
digende resultaten en werd afgezien van het zoeken
van diamanten voor gouvernementsrekening van
Nederland, alsmede van het verkoopen op Java
zelfs van den verkoop van den ruwen steen in
Nederland. Omstreeks het midden der vorige eeuw
had alle bemoeiing met de diamantgraverij op
gouvernementswege op de Westkust opgehouden
geschiedde de winning als van ouds onder
gunning tegen zekere opbrengst of rechtstreeks
rekening van den Vorst. Ook in de Z.O. Afdeeling
geschiedde de winning op licenties door het be-
stuur van den Vorst. Over het algemeen zijn de rijkste
plaatsen reeds lang bewerkt en is de productie op
der terreinen achteruitgaande, in de laatste jaren
worden steenen van 5—6 karaat reeds zeldzaam.
In Martapoera zijn nog wel eenige vondsten
beteekenis gedaan, zoo in December 1912 een steen
van 17 karaat prijs f 3100, in Mei 1914 van 12 karaat
prijs f 5200, in October 1915 van 12 karaat
prijs f 5200, maar deze steenen waren citroengeel van kleur,
als men weet zijn de blauwachtig gekleurde steenen
het zeldzaamst en daardoor het kostbaarst.

Hieronder volgt een staatje van gedolven diamanten
met karaatopgave van eenige jaren in het afgelopen
25-jarig tijdvak.

Jaar	Karaat	Jaar	Karaat
1898	1950	1916	2152
1905	710	1921	1770
1907	4100	1922	1840
1910	3215	1923	1077

De waarden der steenen loopen natuurlijk
elkaar, zoo is bijv. de waarde van de totale productie
in 1921 f 180.554, die in 1922 f 168.343 geweest is,
wel de karaatopbrengst in 1922 hooger was dan in
1921. De inlandsche diamantslijperijen te Pontianak
poera, waaronder ook machinaal gedrevene slijperijen
meerendeel wordt echter gedreven met de hand.
zijn van meer beteekenis dan die te Pontianak.
Wegens onvoldoende uitkomsten zijn de aan de
peesche particuliere ondernemers op terreinen van
Z.O. Borneo uitgegeven concessies, welke gelooft
hebben van 1881—1904, ingetrokken en is de ver-
ning op die terreinen weer voor inlanders op-
gesteld.

De diamanten komen in Borneo uitsluitend
op secundaire en zelfs tertiaire vindplaatsen
bovendien aan de grindbanken van eenige rivieren.
De primaire diamantafzettingen zullen te zoen
zijn in het bovenstroomgebied der rivieren, dus
het Bajang en Meratoesgebergte, maar het is
niet gelukt de diamant in het onverplaatst
steente te vinden.* Door middel van schachten
putten wordt het uitgegraven grint aan de opper-
vlakte gebracht en daaruit de diamant na ver-
sching op den doelgang (waschbak) verkregen.
varen gravers, volgens het bijgeloof met bijzondere
gaven daarvoor door de goden toegerust, kiezen
diamanthoudende terreinen; faalt hunne aan-
zing dan is het vertrouwen in hen niet gescha-
mdat zulks aan den invloed van booze geesten
wordt toegeschreven.

Ook wijzen zekere kiezelhoudende steenen
(batoe latimahan in Martapoera of leboe in
Landak geheeten), welke steentjes terug te brengen
zijn tot het mineraal korund, op aanwezigheid van
diamant. Een pangeran gaf weleer aan een bestu-
ambtenaar daarover de opmerking, dat de diamant
den Vorst en de steentjes zijne onderdanen ver-
stellen en dat het even ongerijmd zou zijn zich
steentjes zonder een diamant, als onderdanen van
een vorst te denken.

Een diamant, die in de historische overlevering
van het rijkje Landak een groote rol heeft gespeeld

*) In de serie Oorlogsmonographiën spoorde de
Polak, de Voorzitter van den Alg. Ned. Diamantver-
kersbond, gelijk vroeger reeds in de Eerste Kamer,
Regeering ernstig aan de exploratie eventueel de
plooiatie der diamantvindplaatsen in Borneo te be-
deren of zelf ter hand te nemen.

JOSEPH RIEP - DEN HAAG

RIJOUWSTRAAT 83
Gediplomeerd Coupeur-Kleedermaker
Vanaf 8 April 1905—24 Nov. 1923 werkzaam
geweest bij de Fa C. H. KUHNE & ZN, Den Haag
Dames-tailleurs, Sport-, Rij-, Amazonekleeding
Hoeren Rok-, Smoking-, Jacquet-,
Colbertcostumes en Fijne Polswaren.

MATHIEU PIETERS

Art. Photographie
PRINSESTRAAT 90 (en face Molenstr.)
LA HAYE

Geopend van 9-6 uur
Zondag en Feestdagen gesloten

CONVERSATIE-CLUBS voor VERLOFGANGERS.

Vloeiend ENG., FR., D., SPAANSCH
spreken en corresp. in slechts 1 MAAND.
Honderden dankbet. van hooggeplaatste Ind.
ambtenaren dagel. ter inz.

Inst. „SANDERS” 93 ORANJEPLEIN 's Hage.

de gevolgen van een operatie overleden.

(Aneta-tel.)

H. C. L. Meijer †. De officier van gezondheid 2e klasse
H. C. L. Meijer is den 21en Juni bij het baden te
Tandjong Priok verdronken. (Aneta-tel.)

M. H. J. van Swighem †. Te Nijmegen is, 73 jaar oud,
overleden de gep. majoor-tit. M. H. J. van Swighem,
van het N.-I. L.

J. C. Kummer †. Den 6en Mei overleed te Temanggoeng
(Java) in den ouderdom van 84 jaren, de heer
J. C. Kummer, in leven oud-inspecteur bij het In-
landsch onderwijs.

Onderscheidingen: Door de moeder van den regent
van Bandoeng werd een telegram uit Melka ont-
vangen, waarin de regent mededeelde, door kon-
ing Hoessein te zijn benoemd tot ridder 1ste klas
in de Istiglal-orde, dat is de orde van de zelfstan-
digheid, ingesteld toen de Hedjaz zich onafhank-
kelijk heeft verklaard. De regent maakt het goed
in het Heilige Land. („Loc.”)

De Rubbergrowers Association heeft een diploma
toegekend aan het comité, dat de afdeling
Ned.-Indië op de tentoonstelling te Brussel verzorgde.

De heer Ma Sie te Padang ontving van de Chi-
neese regeering de gouden medaille van ver-
dienste wegens de hulp door hem aan Chineezen,
uit China komende, bewezen.

Residentsbenoemingen. Benoemd tot resident van Ti-
mor de heer C. Schultz, assistent-resident van
Zuid-Timor; tot resident van Benkoelen de heer
P. A. Tellings, ass.-resident van de Palembangse
Benedenlanden.

Advocaat-generaal. Mr. dr. S. Nauta, tevoren officier
van Justitie te Batavia, is benoemd tot advocaat-
generaal.

Waarnemend alg. secretaris. De heer G. R. Erdbrink
is na terugkeer van verlof benoemd tot waarnemend
algemeen secretaris. De alg. secretaris, de
heer Welter, gaat met verlof.

Prof. D. G. Stibbe, hoogleeraar aan de Hoogere Krijgs-
school te 's-Gravenhage, zal in Aug. naar Indië
vertrekken als hooge regeeringscommissaris voor
de uitvoering der decentralisatie.

Benoemingen bij de S.S. Tot chef van de Westelijnen
der Staatsspoor te Bandoeng is benoemd de heer
K. A. Scheffer en tot chef der Oosterlijnen te Soe-
rabaja de heer W. A. van Oorschot.

Gouverneur ter Sumatra's Oostkust. Den heer W. A. C.
Whitlau is de rang en titel toegekend van gouver-
neur.

Dr. L. Otten. Benoemd tot directeur van de lands-
koopinrichting en het instituut Pasteur te Ban-
doeng; dr. L. Otten, hoofdamtenaar bij den Burg.
Geneesk. Dienst.

W. Burer. Aan den hoofdamtenaar ter beschikking
van den alg. secretaris, W. Burer, is de rang en
titel toegekend van hoofdamtenaar. Op verzoek,
wegens volbrachten diensttijd, is de heer Burer
met ingang van 3 Juni a.s. eervol en met recht op
pensioen uit 's lands dienst ontslagen, onder dank-
betuiging voor de langdurige en goede diensten
door hem aan den lande bewezen.

Hoofdofficiersbenoemingen. Bij de Cavalerie tot ma-
joor: de ritmeester E. F. Wiemer. Bij den Gen.
Dienst tot dir. apotheker der 2e kl.: de mil. apoth.
der 1ste kl. L. Prinsen Geerligts.

Het ontslag-Misset. Bij G. B. van 17 Mei is bepaald, dat
het aan den heer Misset, gewezen directeur der
politie-school te Buitenzorg, verleend ontslag moet
beschouwd worden als eervol.

Ontslagen: Op verzoek, wegens volbrachten diensttijd,
eervol, bij de Infanterie: de kapiteins E. Tydeman
(31 Aug.), F. H. Chertex (20 Sept.), G. P. v. d.
Waart van Gulik (31 Aug.).

Examen Middelbare akte Wiskunde (K₁) Bandoeng. Ges-
laagd de heeren R. Groenewoud, H. H. Delprado,
J. Krabbendam en A. Smits.

Univ. Examens. Leiden. Cand.-ex. Indisch recht: C. J.
Morks, J. W. A. Boots en P. C. Pauwels. Eindex.
Ned.-Ind. adm. dienst: L. Fontijne, F. B. Dairieux,
W. E. A. Bish en E. M. Stok; W. M. Remius (Dor-
recht); B. van Duizen (Haarlem). Economisch
doct.-ex. Indologie de heer A. I. Spits.

Examens L. O. Den Haag. Geslaagd: Aboebakar Chour-
main, Leiden; Adjal Soedradjat en Mas Pryo-Loeta-
mo, Den Haag.

Van Fabrikant tot Particulier

is het voordeligst, onbetwist.
Vindt U de prijsopgave van Uw verwerk abnor-
maal hoog, onbiedt dan eens

PARDON & Co., HUIS-
SCHILDERS
Bankastraat 107a - 's-Gravenhage

zij werken zelf.

Heeren- en Dameskleeding naar Maat

Billijke Prijzen Prima Stoffen Eerste Snit

Gelegenheid tot Abonneeren

AANBEVELEND,

WILLEM VAN HOUT

MOLENSTRAAT 47B TEL. 12324

BESCHIKBAAR

ARBEIDSBEURS VOOR DEN OUD-IND. MILITAIR

Gevestigd te NIJMEGEN

Oude Varkensmarkt 41-43 Telefoon 1867

Geopend van 9-12 v.m. en van 2-4 uur a.m.
Zaterdag na 12 uur gesloten.

Directeur: A. VAN BOXTEL

Correspondentschappen in vele plaatsen.

Correspondentschap te

AMSTERDAM, J. van Loggem, Cilliersstraat 30.
DEN HAAG, G. J. L. Verhoeven, Valkenboschkade 34.
ROTTERDAM, J. F. Ferwerda, Calandstraat 24a.
ARNHEM, G. J. Hoetink, Emmastraat 58.

N.N. Werkgevers!

Bovengenoemde Beurs stelt zich ten doel Oud-
Indische Militairen aan den arbeid te helpen.

Zij is nagenoeg te allen tijde in staat om degelijke
Oud-Indische Militairen beschikbaar te stellen voor
verschillende betrekkingen, als bijvoorbeeld

Boekhouder, Kantoorbediende, Concierge,
Huisbewaarder, Portier, Fabrieksupzichter,
en -waker, Jachtopziener, Magazijnmeester,
Magazijnknecht, Wissellooper, Ploegbaas,
Depôthouder, Huisknecht, Hulpmonteur,
Stoker Centrale Verwarming, Knecht van
de Apotheek en ander personeel voor Zieken-
en Weeshuizen, waaronder ook gediplo-
meerde Verplegers, Controleurs en Wakers
voor den Nachtveiligheidsdienst, Telegra-
fisten en Telefonisten, Koks, enz., waaronder
geschoold Personeel.

De personen zijn allen vrij van militaire plichten.
Gaarne houdt zij zich aanbevolen voor Uwe aan-
vragen om personeel, zoowel hier te lande als in
Ned. Oost- en West-Indië.

LEDEN VAN DE VER. „OOST EN WEST”

hebben op vertoon van hun Lidmaatschap-
kaart toegang tot de Clublokale Restauran-
ten Leeszaal van de Amsterdamsche
Burgerwacht, Singel, hoek Vijzelstraat
Amsterdam.

Zij kunnen er elken Maandagmiddag
tusschen 12 en 2 uur Bestuursleden van de
Afdeling Amsterdam der Vereeniging Oos-
ten West aantreffen.

hiervoren gemelde in dat rijkje gevonden
van Radja. Die steen zou door den vinder aan
vorst zijn afgegeven, zooals zulks toenmaals
orde, door huwelijk van een broeder des regeer-
enden pangerans van Landak omstreeks 1695 met
dochter van den Sultan van Soekadana naar
laatste rijkje zijn overgekomen om later in 't
te geraken van den Panembahan van Matan
afstammeling en erfgenaam der voormalige
van Soekadana. Volgens de meest betrouw-
berichten had de steen de grootte en gedaante
een duivenei aan eene zijde ingedrukt en een
andere van 367 karaat. Men meende, dat hij ge-
weest zijnde een gewicht zou kunnen behouden
1833 karaat. Ter vergelijking diene, dat de be-
de Koeh-i-noor (berg des lights) thans in het
van de Engelsche Kroon in ruwen staat 795
karaat woog en geslepen op 279 karaat kwam,
is die diamant om den glans te verhoogen op-
geslepen te Amsterdam, waardoor het ge-
wicht tot 106 karaat afdaalde.

Winnige Europeanen hebben vroeger den Danau
gezien, maar ook wel betwijfeld of men hun
echten steen vertoende, zooals bijv. Ritter bij
zijn bezoek aan den Panembahan van Matan in
1772 bleef de reputatie van den steen intusschen
in getast en was hij steeds de primus inter pares
der Borneo-diamanten, tot in 1870 bleek, dat...
laten wij de aandacht nog even gespannen
houden.

Den 28 Januari 1868 deelde de Resident der W.-
Indië den Landvoogd mede, dat de Panembahan
van Matan wegens geldgebrek den steen voor reke-
ning van zijn landschap wilde verkoopen, weshalve
de Resident in overweging gaf het waardevol ge-
wicht op de minst kostbare wijze, n.l. door aan een
handelaar B.B. den steen mede te geven naar Bata-
via te doen overbrengen. Naar aanleiding van dat
advies adviseerde de Hoofdingenieur van het
Borneo V. H. van Diest aan de Indische Regeer-
ing den steen niet op te doen zenden, doch hem te
laten afhandelen door een Commissie te doen keuren, ter
voorlichting eenige kenmerkende eigenschap-
pen van den steen voor het ongewapend oog
op te geven. Volgens dit advies werd nu gehandeld en een
Commissie benoemd, die bij Proces-Verbaal van
den 1870 van hare bevinding kennis gaf. De be-
vindingen waren, dat de steen in de lucht 77.3 gram
zou 375 karaat zijn) woog, dat het s.g. 2.63 be-
droeg (zuivere diamant heeft 3.52 s.g.) en dat een
stuk met korund op twee verschillende schoone
vlakken van den steen voor het ongewapend oog
duidelijke krassen vertoende. De Commissie
concludeerde derhalve, dat de steen niet behoorde
te worden afgezonden en teruggegeven moest worden
aan den Vorst van Matan. Zoo werd aan den Danau
als aan zoovele grootheden het Sie transit
recht verleend.

Wanneer men nu zou willen opmerken, dat het
Borneo bergkristal niet de echte Danau Radja
steen behoort te zijn, dan stellen wij daartegen-
over, dat de Vorst zelf toch ook steeds in het denk-
en heeft verkeerd een echten diamant te be-
houden. Men kan niet aannemen, dat bij zulk een
aanzienlijk verkoop opzettelijk een valsche steen
in zijn vertoend. De eenige mogelijkheid kan nog
zijn, dat de steen buiten voorkennis der bezitters is
verwisseld en de echte Danau Radja ergens wordt
gehouden of naar andere landen is uit-
gevoerd. Een ruim veld te over voor fantastische
vermoedens, maar wij houden ons hier maar
aan de realiteit, die luidt, dat de Danau Radja
steen het rijk der fabelen moet worden verwezen.
W.

Van Week tot Week.

17-24 JUNI 1924.

Hilsen †. De hoofdadministrateur van de Senembah-
Maatschappij, de heer P. Hilsen, is te Medan aan

KLEERMAKERIJ

Dames- en Heerenkleeding naar Maat
met en zonder bijlevering van stof.
Voor prima pasvorm en solide afwer-
king wordt ingestaan, tevens keeren,
repareeren en moderniseeren. Ook
schriftelijk te ontbieden.

Den Haag - TAILLEUR MODERN - Mauritskade 93

GROOTE UITVERKOOP

VAN ALLE VOORRADIGE
ZOMER-ARTIKELEN

IN MANTELS-COSTUMES-JAPONNEN EN BLOUSES TOT BUITENGEWOON LAGE PRIJZEN
VOILE EN ZIJDEN JAPONNEN in groote keuze en aparte Modellen voor DE HELFT DER WAARDE
ZIET DE ETALAGES. J. SCHULTE, SPUISTRAAT 40

ris aan de leveranciers van scheepsbenodigdheden
scheepsproviand, aan de zeilmakerijen en touwslan-
den, aan de herstellingen van op Indië varende sche-
en dergelijke meer. Voorts heeft de opdracht van
bouw van een schip van de „Nederland” aan een
sche werv voor ieder wel duidelijk gemaakt, welk
belang ook onze scheepsbouw indirect bij Indië
het algemeen wordt niet alleen de staatkundige,
ook de economische betekenis van Nederland
een goed deel door Indië bepaald. Indien ons land
kolonie verloor, zou dit een nationale ramp betee-
nen, waarvan de arbeidende klasse den terugslag ze-
niet minder zou ondervinden als de andere klassen
groepen der bevolking. Dit een en ander is niet in
ers uit te drukken, maar daarom is het toch niet
er reëel.

De rubbercultuur van den Maleier.
een uitvoerig artikel „Geef hun de volle kans” in
Soer. Hbl. (12 Mei 4e bl.) bestrijdt de heer B. Lede-
de inzichten van den heer Zentgraaff (Soer Hbl.
„Rubberweelde”) en van anderen, op het ge-
van Inlandsche rubbercultuur. Hij acht ze be-
lijk voor de welvaart van den Maleier in de
toekomst. Een extra-belasting op de bevolking-
cultuur zal deze cultuur doodrukken, zoo be-
hij, terwijl hij bovendien tracht aan te toonen,
het gouvernement en zijn bestuursambtenaren te-
de rubberplantende Maleiers hun plicht niet
Hierbij bespreekt hij: roofbouw, bevolkingscul-
afzet van de productien, belasting en heeren-
omdat al deze factoren, waarvan de resultaten
economische betekenis van deze betrekkelijke pri-
maatschappij bepalen, in onoverbrekelijk ver-
elkaar slaan. Van den Maleier zegt schr.:

„Een moeilijker volk om over te oordeelen, dan de
Maleiers; hun medaille heeft veel meer dan twee kan-
kens ziet men hem anders, en hoe langer men
aan verkeert, des te veelzijdiger verschijnen zij. Om
Maleier goed te kennen, moet men lange maanden
negenoot met hem medegeleefd hebben, zoodat hij
zeft, zoals hij is en hij uit, wat hij denkt, zonder
of terughouding, dan leert men zijn gebreken en
deugden onderscheiden. Bij den een heet hij lui,
ander fier, een derde noemt hem aannatigend,
wordt hij voor dom en vol veroordeeld, elders
als het meest intellectuele volk van den archipel
gemd. Een vaste meening omtrent zijn karakter en
rent de omstandigheden, waaronder hij leeft en te
heeft, ontbreekt. En omdat van die omstandig-
zoo weinig algemeen bekend is, op dat gebied
weinig zekerheid bestaat, moet men zeer voorzich-
nig met de beoordeeling van een hem nieuw op te
belasting, namelijk de voorgestelde rubberuit-
belasting.

„Het besluit geeft de heer Ledeboer den volgenden
aan het Gouvernement (mede overgenomen door
Economief van 13 Mei): Laat het gouvernement
niet steeds zijn kracht zoeken in belastingheffen.
den Maleier in plaats van hem te bezwaren,
varen dat uitvoerrecht. Hebt gij geld noodig, maak
dan op economischer wijze. Gebruik gij, gouverne-
ment, dat verijnde organisatievermogen, waarover
beschikt, zie opiumregie, zoutverpakking en distri-
panthuisdienst etc., gebruik dat eens in een meer
namen vorm, door de rubber van de Maleiers op
nomen, in groote staatsfabrieken te verwerken en
de grootere opbrengst van de betere bereiding,
de helft ten goede komen aan den Maleier, en
de helft aan het gouvernement. Gij krijgt dan uw
recht in een anderen vorm binnen, steunt de
Inlandsche industrie, en in plaats van den Maleier
bezwaren, bereikt gij uw doel, geld, terwijl gij te-
den Inlanders economisch verheft, immers een van
beloofden, waarvoor gij, gouvernement, Indië be-
antwoordt.

„Het Soer. Hbl. van 16 (3e bl.) en 17 Mei (5e bl.)
Abr. Exodus eenzige aantekeningen in verband
voorgenomen artikel van den heer Ledeboer, be-
kend op zijne vroegere ervaringen als gezaghebber
in Timor.

De schrik der bevolking.
over het neerknuppelen van gealtrapte dieven
naar de Kediri'sche correspondent van de Locomotief
daarvan nr. van 13 Mei blz. 18) het volgende: De
bevolking maakt in den regel korte wettin met
neerdaad gesnapte inbrekers. Zij beschouwt het
Indië een soort privilege, nog dateerende uit de tijden
niet in nog geen politie was. Zonder vorm van proces
in tempo doelloos een achterhaalde dief neerge-
knuppeld, neergesabeld of neergepiekt. Naarmate de

politietoestanden verbeterden, werd ook het doodknup-
pelen van achterhaalde inbrekers minder veelvuldig
toegepast, maar zelfs ook thans nog acht de dessa-be-
volking deze methode de beste om van het dievenge-
spuis af te komen. Tot het eigen rechter spelen wordt
de bevolking gebracht door: a. het veelvuldig falen
der politie ten plattelande; b. de geringe straffen bij
diefstal opgelegd; c. de vele soesah van een rechts-
zaak; d. het geringe getuigengeld.

De correspondent kwam in de omgeving van de
dessa Gadoengan bij Paree, het operatie-terrein van
den ontvluchten boef Alimin. Reeds twee malen werd
Alimin door de bevolking neergeknuppeld, en nadat
hij de laatste maal, zoo goed als dood, na zijn genezing
in de gevangenis te Kediri werd opgeborgen, wist hij
vijf à zes maanden geleden te ontvluchten, waarna hij
weder als van ouds de bevolking van genoemde streek
begon te terroriseeren. Iedereen spreekt over dezen
kerel en velen kennen hem van aangezicht tot aange-
zicht. Iedereen nacht slaat hij zijn slag, dan in deze,
dan in gene dessa. Na zijn ontvluchting werd de man
nog veel brutaler dan tevoren. Op eenzame wegen valt
hij alleen-loopende vrouwen aan en eischt wat van
zijn gading is en in het geruischloos ondergraven en
opensnijden van den bamboe-wand schijnt hij een
meester te zijn. Het kost heel wat moeite iets uit de
mensen daarginds te krijgen, bang als ze zijn, dat
het aan de groote klok komt, vanwege de soesah, die
de loerah en zij zelve zouden krijgen. Liever zwijgen
en de diefstallen maar ondergaan als iets wat onaf-
wendbaar is. Dat een dergelijke toestand zooveel maan-
den kan bestendig blijven, is voor velen misschien
een raadsel. Dit is echter het gevolg van de beslom-
meringen welke zoo'n perkara meebrengt voor loerachs
en getuigen. Zoolang hierin geen verbetering wordt ge-
bracht — zoo besluit schr. — en deze menschen niet
behoorlijk schadeloos worden gesteld voor het tijd-
verlies en de gemaakte kosten om ter districtshoofd-
plaats, voor het landgerecht of den landraad te ver-
schijnen ter hoofdplaats, zoo lang zullen dergelijke toe-
standen blijven voortduren.

De stranding van de „Van Heemskerk”.

Dinsdag 13 Mei om 5 u. 35 v.m. is de „Van Heem-
kerk” van de Kon. Paketvaari Mij. bij de Staringbaai
op een rif geloopen. Volgens de Deli Crl. (20 Mei)
was van het voorschip tot midscheep de rotspunt in
het voorruim gehoord; in de voorpiek zat een groot
gat aan stuurboord. De kimplaat van het voorruim ver-
toonde een gat; het aanvaringsschot was intact geble-
ven, de dubbele bodem was lek. Het voorruim en de
voorpiek stonden vol water, met het tij op en neer-
gaand. Van ruim II was de dubbele bodem lek, de gul-
lings konden lens gehouden worden. Het machine-
kamerschot was onbetrouwbaar. Het achterschip was
droom.

De gezagvoerder Bron deelde aan „Aneta” mede, dat
hij den geheelen nacht op de brug was geweest wegens
het gevaarlijke vaarwater. Nadat hij de wacht had over-
gegeven, werd het schip, dat met een negen mijlsvaart
de baai binnenstoomde, plotseling opgeheven. Onmid-
dellijk was er gestopt; den passagiers, die wakker ge-
worden waren, werd medegedeeld, dat het schip ge-
arriveerd was en geankerd had, waarop koffie werd
geserveerd, zoodat er hoegenaamd geen paniek ont-
stond. Nadat de zon was doorgebroken, zag men dui-
delijk het rif in hoogstens twee vaam water. Maat-
regelen werden getroffen om de 250 passagiers, waar-
van 20 van de 1e klasse, te doen debarkeeren op het
een K.M. afgelegen eilandje Soponda-Zuid. De equipage
gedroeg zich voorbeeldig. Het water golfde de voor-
ruimen binnen, de lucht wegblazend; in enkele mi-
nuten stond er ruim 14 voet water in de voorruimen.
Alle pogingen om de watergolven met behulp van zeil-
doek te stuiten hadden gefaald; elk oogenblik werd ge-
vreesd dat de waterdichte schotten zouden bezwijken.
Intusschen werden de 250 passagiers overgebracht naar
het onbewoond eilandje. Er werden tenten opgeslagen,
water en voedingsmiddelen werden aangebracht. De
kapitein en de equipage, circa 100 koppen, hebben den
nacht aan boord doorgebracht, slapende aan dek, ge-
kleed en wel, met de reddings gordels om, nabij de
sloepen, welke voorzien van levensmiddelen, gestreken
waren. Onder deze omstandigheden bleef men eenige
dagen. De pasagiers en de post werden den 14en over-
gebracht naar het drie uren stoomens verwijderde
plaatsje Kendari.

De gezaghebber te Kendari telefoneerde naar Boe-
tan, vanwaar per boot een bericht werd gezonden naar
Kadjang en vandaar werd geseind naar Makassar. Ein-
delijk verscheen de motorboot „Pionier”, uit Moena,
welke echter niet in staat bleek eenige hulp te bieden

J. J. REESER
Piet Heinstraat 116 Telefoon 31740
'S-GRAVENHAGE
Solied adres voor Complete Meubilering van Woningen
BILLIJKE PRIJZEN PRIMA KWALITEITEN
RUIME KEUZE
Vraagt gratis Prijsopgave!
Bergplaats voor Meubels. Verhuizingen.

G. J. R. VAN DER GAAG & ZOON
GROENMARKT 27
TELEPHOON No. 12512
DROGERIEN :: :: CHEMICALIËN
DEPOT DER MEEST BEKENDE BINNEN-
EN BUITENLANDSCHE SPÉCIALITÉS

BESCHIKBAAR.

DE
„ADI POESTAKA”
UITGEVERS-MIJ EN
ALGEMEENE BOEKHANDEL

Laan van Meerdervoort 332 's-Gravenhage

levert
**ALLE WERKEN
OP ELK GEBIED**

Studieboeken voor Lager-, Middelbaar- en
Hooger Onderwijs; Leer- en Woordenboeken
voor Indonesische, Algemeen-Oostersche en
Moderne Europeesche Talen s

BESCHIKBAAR.

W. J. SIMONIS'
BEDDEN MAGAZIJN
GROENMARKT 34
TEL. 14420 DEN HAAG

**GROOTSTE KEUZE
LEDIKANTEN - MATRASSEN
DEKENS**
ONZE „PHOENIX” MATRASSEN (Gedep.)
OVERTREFFEN ELK ANDER SOORT IN AANGE-
NAME LIGGING EN SOLIDITEIT. HONDERDEN
TEVREDENHEIDSBETUIGINGEN TER INZAGE

GERITS-BEKMAN - DEN HAAG
v. Swietenstraat 7
en HEERENKLEERMAKER
Bekroond met de hoogste onderscheiding
uitsluitend prima kwaliteiten. Enorme sortering

NEDERLANDSCHE HANDEL - MAATSCHAPPIJ

Gestort Kapitaal f 80,000,000.-
Statutaire Reserve 20,045,032.-
Buitengewone Reserve 22,660,000.-

Hoofdkantoor: AMSTERDAM.
Agentschappen te ROTTERDAM en 's-GRAVENHAGE.
Vestigingen in Nederlandsch-Indië,
Straits-Settlements, Britsch-Indië, China en Japan.
In- en Verkoop van Wissels en Telegrafische Transferten
Incasseeringen en Financieringen.
Schriftelijke en Telegrafische Credieten.
Reiscredietbrieven.
Deposito's.
Rekeningen-Courant.
Administratie van Effecten en alle andere Bankzaken.

BESCHIKBAAR.

WITTE PAKKEN

vanaf f 14.50
3 maal gekrompen
Indische Coupe
Wij garandeeren het juiste
model
48-jarige reputatie
Vraagt Prijscourant of
Stalen
Toezending franco
F. J. LEVI
Kruiskade 5 b. d. Cools.
— ROTTERDAM —

BESCHIKBAAR.

Wanneer U PERIODIEKEN

wilt uitgeven, wend U dan
tot ons. Wij zijn daarvoor
speciaal ingericht en kunnen
derhalve voor

goede en tijdige aflevering

zorg dragen. Desgewenscht
verzorgen wij voor U de

Administratie en Expeditie

Onze rotatiepersen staan ge-
reed voor uw **grote op-
lagen**, onze prima snelpersen
voor die tijdschriften, waarbij
het vooral op **kunstdruk**
aankomt

N.V. Drukkerij Ten Hagen
Nobelstr. 20, Den Haag, Tel. 11987*

ROTTERDAMSCH LLOYD

Directie: WM. RUYS & ZONEN - ROTTERDAM

Geregelde MAIL- en PASSAGIERSDIENST
van ROTTERDAM naar NEDERLANDSCH-INDIË met
aansluiting naar alle havens in den IND-ARCHIPEL.

LUXUEUS INGERICHTE MAILBOOTEN, alle voorzien
van draadloze telegrafie en onderwater-klokksignaal.

en te rank was om de passagiers over te brengen, zoo-
dat wachten op hulp uit Makassar overbleef. Den 17en
Mei 's avonds arriveerde de „Van Neck" uit Makassar
met bergingsmateriaal; dit schip zou blijven tot de
aankomst van de „Van Spilbergen". De „Tasman" ver-
trok den 18en uit Makassar naar de Staringbaai met
duikers, bamboe, cement en 150 ton kolen en zooveel
zoetwater als kon geborgen worden. De „Plancius"
moest het bezoek aan de fraaie Tomorigolf en aan Ko-
lonedale prijsgeven om redding te brengen aan het in
nood verkeerd schip; den 17en Mei werd om 2 u.
55 min. n.m. bij den ingang van de Staringbaai ge-
ankerd. Den 18en Mei werd geconstateerd, dat het
schip reeds 6 M. achterwaarts gegleden was.

In Kendari werd door den militairen gezaghebber
op uitstekende wijze voor logies gezorgd voor ruim 200
onverwachte gasten, die het plaatsje in rep en roer
brachten. Den 17en 's nachts kwamen drie motor-
sloepen, vijf prauwen en twee sloepen te Kendari aan
om de schipbreukelingen op te pikken en naar de
„Plancius" over te brengen. Het vertrek had om 1 uur
's nachts plaats op een deinende zee; de kinderen
leden koude; het was een moeilijk vaarwater, doch ge-
lukkig scheen de maan helder. De passagiers werden
daarop meerendeels goed bezorgd in de verblijven
van de „Plancius".

De „Van Heemskerk" is bij hoog water vlot gekomen
en naar Makassar geconvoyeerd.

UIT DE INLANDSCHE PERS.

De invrijheidstelling van den Engelsch-Indischen
volksleider Mr. Mohandas Karmchand Gandhi.

II (Slot).

Die warme belangstelling van de zijde der geheele
Hindoestansche bevolking voor den persoon van Mr.
Gandhi is wel verklaarbaar, in aanmerking genomen
het feit, dat hij, na aan de Engelsche Universiteit een
aantal Diploma's te hebben behaald en eenige jaren als
pleitbezorger in de praktijk werkzaam te zijn geweest, al
zijn grootheid wegwerpt en, uit oprechte liefde voor
zijn land, tonnen gouds besteedde aan zijne pogingen
om te trachten zijn volk van het Engelsch Gezag, dat,
zijns inziens voor zijn volk niet deugde, bevrijd te
krijgen.

Die bevolking achtte het om die reden passend voor
haar om te pogen den volksleider zijne vrijheid terug te
geven, waartoe op de meeting werd besloten in den vorm
van een verzoek aan de Engelsche Regeering door een lid
van den Bombajischen Raad.

Ook het Indische Nationaal Congres, sloot zich bij dat
verzoek aan en voegde daaraan nog toe den wensch dat
de invrijheidstelling zich zou uitstrekken tot alle per-
sonen, die wegens redenen van politiek, in de gevangenis-
nissen waren opgesloten.

Op last van het Engelsch Gezag werd de Volksleider
Mohandas Karmchand Gandhi, op grond van eene genees-
kundige verklaring, uit de gevangenis ontslagen, waartoe
de Engelsche Wet de bevoegdheid geeft.

De Groep der Swarajisten is evenwel van meening dat
niet de Geneesheer, doch wel vrees voor de beslissing
van het Indische Nationaal Congres, ten deze den door-
slag heeft gegeven.

Op den dag van de invrijheidstelling was het een
buitengewone drukte en werd men onwillekeurig her-
innerd aan hetzelfde enthousiasme dat aan den Egypti-
schen Volksleider Zaglu Pasha, bij den terugkeer in zijn
land was ten toon gespreid.

's Morgens ten half 8 ure gaf de Gouverneur van
Bombaj last tot de invrijheidstelling.

Onmiddellijk verspreidde deze tijding zich door geheel
Hindoestan en werden maatregelen voor samenkomsten
beraamd, met het doel den bevrijde te begroeten en geluk
te wenschen.

Op de meeting te Mijrapur, welke door den verslag-
gever werd bijgewoond, waren tusschen de 2000 en 3000
personen aanwezig.

Allen waren in nationale kleederdracht, hetgeen als
demonstratie werd beoogd.

Tusschen de menigte waren 4 hechtenissen van Mr.
Gandhi opgehangen.

De meeting begon des avonds ten half 6 uur en onder
de sprekers waren 3 vrouwen.

Behalve over de bevrijding van den Volksleider uit de
Gevangenis, werd gesproken over de wenschelijkheid
van aaneensluiting van Moslims en Hindoes.

Na het einde van elken spreker, hoorde men, vergezeld
van handgeklap, als bewijs van instemming, roepen:
Bande Mataram en Gandhi Ki djail.

DE BAS & Co., Bankiers
HEERENGRAHT 17 - 'S-GRAVENHAGE

BELASTEN ZICH MET ALLE BANKZAKEN

:: Safe-Inrichting ::

● AMBTENAREN

(Rijk, Gemeente, Spoorweg, Onderwijzers-
voorschotten ook zonder bo

Br. met postz. v. ontw. Zuider-Credietb.
Afd. 263, Mauritsweg 3, Rotterdam.

Volgens den schrijver hadden deze 2 uitdruk-
onderscheidenlijk de beteekenis van „Indië voor
Indië" en „de overwinning van Gandhi".

Op denzelfden dag van de meeting waren de
scholen en de handelskantoren van de inheemsche
volking gesloten, evenals te Bombaj, Lahore, Am-
en andere plaatsen.

Op de markten en in de winkels werden uit-
deratie voor Mr. Gandhi geene zaken gedaan.

Voorts lieten de studenten te Calcutta eveneens
hante belangstelling blijken door in optocht met
beeltenissen van Mr. Gandhi de stad rond te gaan.

Alles was bijzonder goed geregeld en liep zonder
wikkelingen van stapel.

De brief, dien Mr. Gandhi heeft geschreven aan
Iana Mohamad Ali, president van het Indische Na-
tionaal Congres, is van den volgende inhoud.

Bemide Broeder,

„Ik zend u dit schrijven als Voorzitter van het In-
„Nationaal Congres. Het bevat slechts weinig wo-
„om u mede te deelen dat ik plotseling in vrijheid
„gesteld.

„Over de reden, die het Gouvernement aanle-
„heeft gegeven dit vóór den afloop der straf te
„verkeer ik in twijfel.

„Dat het wegens gezondheidsredenen zou zijn, is
„haast niet aannemen.

„Veel mijner broeders zullen mij zeker gaarne
„zien, doch ik kan hen nog niet ontvangen.

„Wellicht zouden de ontmoetingen schade doen
„mijne gezondheid.

„Uit de vele ontvangen telegrammen blijkt dat
„op mij wachten, in het belang der vrijheid.

Broeder!

„Mijn persoon en mijn woord zijn het begin van
„Swaraj.

„Wanneer Hindoes, Mohamedanen, Sikhs, Persi-
„Christenen niet trouw zijn aan de Swaraj en niet
„stemmig zijn, kunnen geen goede uitkomsten
„verwacht.

„Het werk der Swaraj is zwaar, doch ik heb de
„om het te grijpen.

„De Almachtige God geve aan ons land de vrij-
„Amen, Amen.

„Zijt gij met dank vervuld ten opzichte van mijne
„vrijding?

„Zoo ja, werp die gevoelens van u af en breng
„woorden aan u allen over.

„Dat zal het geneesmiddel voor mijne ziekte zijn,
„dan eenig geneesheer vermag.

„Met betrekking tot het boycotten van den Raad en
„dan Wetgevenden Raad, daarover kan ik geen uit-
„geven, omdat ik niet op de hoogte ben van den
„woordigen stand van zaken der Beweging.

„Bovendien hebt gij u op het Congres kunnen aan-
„sluiten bij al de Raden.

„Ik blijf uw oprechte vriend en Broeder."

w.g. M. K. GANDHI

UIT DE CHINEESCHE PERS.

Dr. Sun Yat Sen aan het woord als leider van het
Nationaal Congres van de Young Men Christian
Association te Canton (Zuid-China).

II.

Wanneer de spreker zich thans op het terrein
politiek begeeft, dan is het in de eerste plaats
zakelijk te verklaren dat het doel en de plicht
elk land moet zijn het aanwijzen van een bestuur
die bereid bevonden wordt te willen werken in
belang van het algemeen.

Over de wijze van toepassing van dit bestuursbe-
zigt een groep van intellectuelen dat zuik een bes-
der eerst dan bruikbaar is, wanneer hij het volk
kelijk beschermt, terwijl anderen van meening
dat, wanneer hij de gegeven uitgebreide macht
keurig misbruikt, men hem onschadelijk moet
o.m. door de Russen in toepassing is gebracht en
zij als hun sterkste wapen beschouwen.

Volgens spreker hangt de kracht van een volk
van het gehalte zijner beschaving en van zijne
gezindheid.

In hoofdzaak heeft het volk dit in eigen hand,
de ontwikkeling kan krachtig worden gesteuurd
goede maatregelen van een bestuurder, die op die
de maatschappelijke samenleving gunstig kan beïnv-
den.

Dames- en Heerenkleermakerij H. C. ZIECKA
van Slingelandtstraat 154, bij het Fred. Hendrikplein
TEL. 52298 - DEN HAAG

Vraagt mijn uitgebreide
collectie in **Whipcord en Tropical**
Prima Stoffen. Billijke prijzen.
Heeren Costumes v.f. 60.- Dames Costumes v.f. 170.-
Atelier v. Reparatie, Keeren, Chem. Reinigen en Oppers-

Wereldmerk

L. C. JACOBI voorheen **J. F. CUIJPERS**
 's-**GRAVENHAGE** - **SOERABAYA**
 Regentesselaan 123 bij Regentesseplein Tel. 31403

Wendt U voor
Huur en Huurkoop, Inruilen, Repareeren,
Stemmen en Transporteeren
 tot bovenstaande in Nederland en Buitenland het **meest bekende adres.**

GROOTSTE voorraad, **BESTE** merken.
SPECIALAAL ADRES VOOR **TROPEN-PIANO's**
 UITSLUITEND ORIGINEELE MERKEN.

„EEN KLANK GAAT OVER HEEL NEDERLAND DAT “

PEEK & CLOPPENBURG
Het soliedst en betrouwbaarst adres is.

WANNEER GI

Dames- of Heeren-Kleeding wilt late Oppersen, Repareeren, Keeren, Modeniseeren, Vermaken, opnieuw Voeren onzichtbaar Stoppen, kortom wat g maar wilt, ga dan naar

Kleermakerij „UNICUM“

Anna Paulownastraat 30a, Tel. 3494
DEN HAAG

De prijs wordt steeds VOORUIT bepaald

A. SCHRÖDER & C
 GROENMARKT 25, 26, 27
 's-**GRAVENHAGE**

MEISJES en KINDER KLEEDING
 voor elken leeftijd

N. V. Meubelfabriek „DELTA“
 Van Broekhuizenstraat 26-28-30 - Telef. 892
NIJMEGEN

Wij kunnen U momenteel aanbieden:
Complete Huiskamers van af f 315

EINDHOVENSCH E BOOMKWEKERIJ
 TEL. 634 EINDHOVEN TEL. 633
 LEVERING VAN ALLE SOORTEN
BOOMEN EN PLANTEN
 TEGEN SCHERP CONCURREERENDE PRIJZEN
 SPECIAAL ADRES VOOR HET
 AANLEGGEN VAN LUSTHOVEN, TENNISBANEN, E.

M. A. VREESWIJK
 WIJNHANDEL - UTRECHT
 Uitvoerige Prijscourant op aanvraag gratis.

— KOOPT NU
 in Holland een winstgevende Zaak of
 Bedrijf door bemiddeling van het
INTERNATIONAAL HANDELS-BUREAU
 De Eerste Nederlandsche Vak-kundige Zakenbeurs
 LEUVEHAVEN 46a ROTTERDAM TELEF. 8695
— Vraagt kosteloze inlichtingen.

Holland-Canada Hypotheekbank
 's-**Gravenhage** - **Winnipeg**
 Directie: Mr. J. D. P. TEN BOSCH te 's-Gravenhage - J. G. COSTER te Winnipeg